

בינינו ובין הערבים בשעה זאת

משה שרתוק

8.1.1943

DOC00408

N גם אבוא להביע במלה אחת, מה אנחנו רוצים בא"י, אומר: רוצים אנו להירוח רבים. ובוה כלול הכל. להיות רבים עד כמה שאפשר. ויש בנוסחה הזאת שני דגשים. אלף: להיות רבים, כדי להציל יהודים הרבה, בכל האפשר, כדי ליצור ריכוז מכטימלי של העם היהודי לחיים נורמליים, אבל יש גם דגש שני, ואין אנו צריכים להתעלם ממנו בשעה שאנו מדברים על הענין ורוצים למצותו עד סופו: עלינו להיות רבים, כדי להבטיח את גורל הארץ הזאת, כדי להבטיח את עתיד העם היהודי בארץ הזאת. ז"א, להיות רבים כדי להיות רוב.

בעצם, לו הסתפקנו רק במטרה הראשונה, היינו מגיעים בהכרח גם למטרה השניה — להיות רוב, ודאי, לו הייתה ארץ-ישראל ארץ גדולה מאד, העלולה להכיל עשרים מיליון תושבים — היינו יכולים להגיע לשיעור של 8—7 מיליון יהודים בתוכה, בלי להיות רוב. אבל הארץ היא קטנה. הדבר הראשון שמדינאים זרים שואלים אותנו הוא: „כמה יהודים יכולים להכנס לא"י? לפי שעה, אין תשובה מדויקת לשאלה זו. אך במידה שאנחנו חושבים על הדבר מובאים בחשבון עוד 3—4—5 מיליון יהודים, והרי זה — מיעוט של העם היהודי. כי גם אם יחיו 5 מיליון יהודים בארץ-ישראל יהיה עדיין רובו של העם בגולה. אמנם התישבותם של 5 מיליון יהודים בא"י תביא בודאי לידי שנוי כל מהלך ההיסטוריה העברית, ואין לדעת כלל, אילו סיכויים יפתחו אז בארץ ובמזרח... מכל מקום ברור, שאף ריכוז של 2 מיליון יהודים בתקופה הקרובה יהפך ממילא לרוב יהודי בארץ. נמצא, שגם מי שמסתלק מן השאיפה להיות רוב כדי לשלוט בא"י, ומסתפק בשאיפה של עליה גדולה לארץ-ישראל — מגיע בהכרח לאותה תוצאה, אם אין דבר הרוב היהודי נקבע על ידי שאיפת היהודים, הריחו נקבע על ידי קוטן העם הערבי בתוכה, שהוא מיליון אחד בלבד.

אבל עיימת, כמובן, גם השאלה של הבטחת העתיד. וביחסי בשר-רודם מחייב הדבר הזה רוב. גם אם נחשוב על פריטט מדיני (ואינני קובע כרגע מסמרוח בדבר) הוה עובדה של רוב היא המכרעת בתנאים אלה. השאלה היא — שאלת הטבעת החותם על הארץ, קביעת אופיה והבטחת עתידו של העם העברי בתוכה. שום נוסחאות מדיניות וקונסטיטוציוניות אין בכוחן לטשטש ענין מכריע זה.

ואם כך היא התשובה לשאלת „מה רצוננו?“ הרי עלינו להבין, מה עלולה להיות התגובת הערבית לרצון זה: מן ההכרח שתהא זו תגובה של התנגדות, והמציאות מלמדת אותנו כי התנגדות זו איננה מתגלית רק בשעה שהדברים קרובים לשלב ההברעה. התסיסה מתחילה משעה שמתברר לערבים כי הולך וחל שינוי באופיה האסני של הארץ, והשנוי הזה, אם ילך ויתמיד, עתיד להביא בסופו של דבר לידי כך, שהארץ תיהפך מארץ ערבית לארץ עברית, דבר זה עלינו לזכור היטב, ובראש וראשונה, שלא נהא נוטים להקל בהתנגדות הערבים, שנתאמץ לדעת את כוחה ולהכיר את שורשיה בנפשו של האיש הערבי.

במשך תקופה ארוכה של עבודתנו בארץ, וכן במחשבתנו על דבר הארץ נעשו על ידנו שגיאות בהבנת העמדה הערבית כלפינו, ביחוד טעינו בהבנת הדברים